

Ἐν τῇ ἐρευνῇ τῶν ἰδιομορφιῶν τῶν διαφόρων σχημάτων τῶν στηλῶν ἢ συγγραφεὺς εὔρεν ἄλλας μὲν μορφὰς σχημάτων συγγενεῖς πρὸς ἄσσυριακὰς μορφὰς λατρευτικῆς φύσεως, ἄλλας πρὸς αἰγυπτιακὰς καὶ τινὰς πρὸς μινωϊκὰς. Συσχετίζουσα δὲ καὶ λαογραφικὰς τινὰς συνηθείας τοῦ τόπου κατὰ τὸν γάμον ἢ τὸν θάνατον καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι αἱ μορφαὶ τῶν σταυρῶν ὑποδηλοῦν θρησκευτικὰς παλαιὰς πεποιθήσεις λατρείας ἡλιακῆς θεότητος καὶ τῶν ἐκφάνσεων αὐτῆς διὰ τῶν ἀκτίνων, τῆς βροχῆς, τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ ὕδατος.

Ἡ συγγραφεὺς ἐχρησιμοποίησε εἰς τὴν ἐρευνάν της καὶ τὴν προσπάθειαν ἐρμηνείας πλουσίαν βιβλιογραφίαν παραθέτει δὲ παραδόσεις τινὰς περὶ τῆς ἱστορίας τοῦ τόπου ἐν τῇ βλαχικῇ γλώσσῃ καὶ ἐν μεταφράσει εἰς τὴν ἑλληνικὴν. Ὡρμήθη εἰς τὴν ἐρευναν αὐτὴν ἐξ εὐλαβείας προγονικῆς, ὡς προερχομένη ἐκ τῆς περιοχῆς. Δὲν ἰσχυρίζεται ὅτι ἔλυσε τὸ ζήτημα, ἀπλῶς προέβη εἰς ἀναζητήσεις πιθανῆς ἐρμηνείας, ἵνα βοηθηθοῦν οἱ εἰδικοί, ἀφοῦ ἐξακριβωθῆ πρότερον καὶ ἡ καταγωγή καὶ ὁ χρόνος τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς τοῦ Σκρά νὰ δώσουν λύσιν εἰς τὸ ζήτημα.

ΠΑΝ. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

* * *

STÉFOS ANASTASE, *Apollon dans Pindare*, Athènes, 1975, σσ. 332.

Ὁ κόσμος τοῦ Πινδάρου διαπνέεται, ὡς γνωστόν, ἀπὸ μίαν βαθεῖαν θρησκευτικότητα: Ἄπὸ τοὺς θεοὺς πηγάζουν ὄλαι αἱ δυνάμεις τῆς ἀνθρωπίνης ἀρετῆς, καὶ σοφοὶ καὶ χειροδύναμοι καὶ ρήτορες, διακηρύσσει εἰς ἓνα Πυθιονικόν του (I. 41). Ὁ Ζεὺς εἶναι ὁ κύριος καὶ χορηγὸς τῶν πάντων, ὅμως ὁ εὐνοοῦμενος θεὸς διὰ τὸν ποιητὴν φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ θεὸς τοῦ φωτός, ὁ Ἀπόλλων. Τὴν θέσιν ἀκριβῶς τοῦ θεοῦ τῶν Δελφῶν ἐρευνᾷ ἢ ἐν ἐπικεφαλίδι ἐργασία, ἣτις ἀποτελεῖ διδακτορικὴν διατριβὴν, ἐκπονηθεῖσαν ἐν Παρισίοις ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιαν τοῦ διακεκριμένου καθηγητοῦ M. F. Robert, καὶ ὑποβληθεῖσαν εἰς τὸ Παν/μιον τῆς Σορβόννης τὸ 1973.

Διακρίνεται εἰς τρία μέρη. Εἰς τὸ πρῶτον ἐξετάζεται ἡ γενικὴ κατάστασις τοῦ θεοῦ μέσα εἰς τὸ ἔργον τοῦ Πινδάρου: ἡ γέννησις του εἰς τὴν ἱερὰν νῆσον Δῆλον, τὰ ταξίδια καὶ οἱ διαβόητοι ἔρωτές του. Τὸ δεύτερον μέρος εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαχοῦ: τὰ ἱερά καὶ τὰ μαντεῖα τοῦ θεοῦ καὶ αἱ κυριώτεροι ἑορταὶ αἱ τελούμεναι πρὸς τιμὴν του. Τέλος εἰς τὸ τρίτον μέρος ἐξετάζονται τὰ χαρακτηριστικὰ ὡς καὶ αἱ ἐξουσίαι, ποὺ ἀποδίδονται ἀπὸ τὸν ποιητὴν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, τὰ ὅποια εἶναι καὶ πολλὰ καὶ ποικίλα. Ὁ συγγραφεὺς συμπεραίνει ὅτι ὁ Ἀπόλλων ἀποτελεῖ τὸν εὐνοοῦμενον θεὸν τοῦ Πινδάρου, διὰ τὸν ὅποιον ὁ ποιητὴς τρέφει βαθύτατον σέβας.

Τὰ σχετικὰ χωρία τοῦ Πινδάρου παρατίθενται ἐν πρωτοτύπῳ καὶ μεταφράσει, καὶ εἶτα ἐπισημαίνονται ὅλα ἐκεῖνα τὰ χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα, ἅτινα βοηθοῦν εἰς τὴν διαλεύκανσιν τῆς θέσεως τοῦ Ἀπόλλωνος εἰς τὰ συζητούμενα Πινδαρικά χωρία. Ἡ ἀνελλιπὴς ἀναδρομὴ εἰς τὴν παλαιότεραν καὶ σύγχρονον βιβλιογραφίαν συμβάλλει ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν ἐπίρρωσιν τῶν προβαλλομένων ἀπόψεων.

Ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, ἡ παρουσιαζομένη ἐνταῦθα ἐργασία ἣτις εἶναι κατηγορημένη ἐπὶ τῇ βάσει ὄλων τῶν ἀπαιτήσεων τῆς φιλολογικῆς ἐπιστήμης, ἀποτελεῖ πολύτιμον συμβολὴν εἰς τὴν ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος τῆς θέσεως τῶν Ὀλυμπίων εἰς τὸ ἀθάνατον Πινδαρικόν ἔργον.

Γ. ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΑΤΟΣ